

Nota de premsa

Institut Valencià d'Art Modern

L'IVAM reivindica el ric patrimoni cultural dels llibrets de falla

- El projecte reuneix un centenar de llibrets des de 1855 fins als nostres dies que es mostren en una biblioteca efímera al museu

València (15.03.22). La directora de l'Institut Valencià d'Art Modern (IVAM), Nuria Enguita, i el director del projecte, Ricardo Ruíz, han presentat als mitjans 'El llibret de falla: una oportunitat cultural'. El projecte, que s'emmarca en el programa de València Capital Mundial del Disseny, reuneix prop d'un centenar de llibrets "amb l'objectiu de donar a conèixer aquest ric patrimoni cultural, que ha passat més desapercebut en l'imaginari col·lectiu de la festa", ha explicat Nuria Enguita.

"És un element fonamental que està present des dels seus orígens, ja que sempre hi ha hagut un llibre que feia l'explicació de la falla". Al mateix temps, es pretén reivindicar el seu valor com a document que deixa constància escrita de la història de la ciutat de València a través de les seues festes més populars", ha afegit la directora de l'IVAM.

La mostra recull llibrets històrics fonamentals per a entendre l'evolució d'aquestes publicacions fins als nostres dies, encara que centra més l'atenció en llibrets dels últims anys. Així, el projecte inclou un llibret de 1855, considerat el primer de la història de les falles segons l'historiador Lluís Tramoyeres, el mític llibre de la falla King Kong -excel·lent per la seua qualitat estètica i de continguts- i altres que inclouen textos d'històrics personatges del món literari i cultural com Joan Fuster, Josep Renau o Salvador Dalí.

El director del projecte, Ricardo Ruíz, ha assenyalat "la importància de potenciar i comunicar l'existència del llibret de falla com a oportunitat cultural més enllà del món faller". En aquest sentit, ha destacat la importància d'una aposta convincent per part de les institucions públiques. "Però també és necessari conscienciar els delegats de publicacions de les comissions, convertits en editors i gestors culturals, que tenen la responsabilitat d'invitar a participar gent que no forma part del col·lectiu faller, la veu dels quals és realment necessària".

La mostra pretén així mostrar que els llibrets de falla són “una oportunitat cultural, una plataforma genuïnament local, d’expressió lliure, participativa, que ha de donar cabuda al talent del món cultural valencià, en forma de reflexions escrites, poesies, il·lustracions, fotografies, condensades en un format editorial valencià la naturalesa del qual és interseccional i no endogàmica, que ens espenta a compartir formes de veure i coneixement desdibuixant estrats culturals”, ha comentat Ricardo Ruíz.

Els llibrets es mostren en un moble-expositor en forma d’espiral que permet fer un recorregut cronològic per les publicacions, amb espais de consulta per a fullejar els exemplars. “El vestíbul de l’IVAM s’ha transformat en una gran biblioteca participativa i efímera”, en paraules de Nuria Enguita.

El públic que s’acoste a l’IVAM podrà descobrir publicacions falleres actuals que han comptat amb la col·laboració d’experts com Gil-Manuel Hernández, director del Museu Faller de València, o Iván Esbrí, responsable del Centre de Documentació de la Festa de les Falles. També llibrets que inclouen poesies d’Alba Fruixá, dissenys gràfics d’Iban Ramón o assajos de Román de la Calle. I llibres que no han sigut elaborats per les comissions falleres, sinó per col·lectius com Falles Populars i Combatives o l’associació Festa de les Lletres Falleres.

Juntament amb les aportacions culturals de persones de fora de la comissió, aquestes publicacions també recullen la vida pròpia dels fallers amb la llista dels membres de la comissió fallera, el programa de festejos o els anuncis dels negocis veïns que ajuden a sufragar el llibret.

En aquesta línia, el director del projecte ha subratllat “la necessitat de reconèixer la labor dels delegats de publicacions que formen part de les distintes comissions falleres, persones anònimes el treball de les quals és fonamental per a difondre la cultura pel territori valencià”. En el treball d’aquestes persones “està la clau per a aconseguir que els llibrets de falla siguen una plataforma sociocultural capaç de generar tota una biblioteca descentralitzada de coneixement, realitzada de manera participativa”, ha agregat.

A través d’aquesta biblioteca efímera, hui els llibrets “aquests documents generats pel teixit associatiu local, es mostren ací, a l’IVAM, per a consulta i gaudi de la ciutadania”, ha conclòs la directora del museu.